

DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-4\(40\)-234-245](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-4(40)-234-245)

УДК 631.11:658.15.012.2

JEL Classification: Q12

Роман Іванович Щур

доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
(Івано-Франківськ, Україна)

E-mail: roman.shchur@pnu.edu.ua. ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9945-3939>

Володимир Володимирович Мацьків

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
(Івано-Франківськ, Україна)

E-mail: volodymyr.matskiv@pnu.edu.ua. ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3031-7060>

Олег Ігорович Керніцький

аспірант кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)

E-mail: o.kernitskyi@gmail.com. ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-2750-2678>

ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

У статті розглянуто структурний підхід до розуміння фінансового планування, його ключових компонентів, мети та завдань у реалізації стратегічних цілей. Визначено принципи фінансового планування та фактори, які на нього впливають у контексті діяльності сільськогосподарських підприємств. Досліджено адаптацію наявних методів фінансового планування для різних видів діяльності в сільському господарстві. Розглянуто новітні технології, які дозволяють підвищити ефективність управління та забезпечити кращу точність прогнозування. Відображено взаємозв'язок впливу фінансового планування на конкурентоспроможність сільськогосподарських підприємств.

Ключові слова: фінансове планування; принципи фінансового планування; методи фінансового планування; сільськогосподарські підприємства; конкурентоспроможність.

Рис.: 5. Табл.: 1. Бібл.: 11.

Постановка проблеми. Аграрний сектор України перебуває на етапі активної трансформації, зумовленої як внутрішніми викликами, так і глобальними змінами у світовій економіці. На тлі зростаючої конкуренції невід'ємною складовою стратегії успішного функціонування сільськогосподарських підприємств стає ефективне фінансове планування. У сучасних умовах стабільність і рентабельність аграрних підприємств великою мірою залежать від здатності передбачати й ефективно управляти фінансовими потоками.

Сільськогосподарські підприємства України працюють у складних і часто непередбачуваних умовах, зокрема через постійні зміни клімату, зростаючу вартість виробничих ресурсів, коливання світових цін на продукцію, політичну нестабільність та загострення воєнних дій на території України. У

цьому контексті правильно сплановане фінансове управління стає основою для виживання і розвитку підприємств. Крім цього, аграрний сектор є надзвичайно капіталомістким, що вимагає ретельного підходу до розподілу й використання фінансових ресурсів.

Фінансове планування дозволяє сільськогосподарським підприємствам не лише підтримувати поточну діяльність, але й інвестувати в новітні технології, підвищувати ефективність виробничих процесів та адаптуватися до змін зовнішнього середовища. Це забезпечує підприємствам конкурентну перевагу та стійкість у довгостроковій перспективі. Тому у світлі глобальних викликів ефективне фінансове управління набуває особливого значення для збереження лідерських позицій на ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Роль фінансового планування в діяльності підприємств досліджували Ю. М. Великий [8], О. В. Воркунова [10], Б. В. Дергалюк [2], С. С. Савіна [7], К. Г. Сердюков [8], Н. В. Хотєєва [10], Н. В. Ярова [10]. Розвиток фінансового планування, його переваги та недоліки, напрями модернізації безпосередньо в аграрній сфері розглядалися в працях О. О. Гетьман [1], Т. В. Дудкіної [1; 3], Т. А. Ключко [4], М. О. Мікуліної [5], Я. В. Паламаренко [6] та ін.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Більшість досліджень сфокусовані на традиційних підходах до фінансового планування, тоді як застосування новітніх технологій залишається маловивченим. Як ці інструменти можуть підвищити ефективність фінансового управління і забезпечити конкурентну перевагу на ринку, потребує подальшого аналізу.

Мета статті – розглянути методи фінансового планування, що можуть підвищити ефективність діяльності підприємств аграрного сектору, проаналізувати, як фінансове планування впливає на конкурентоспроможність сільськогосподарських підприємств.

Виклад основного матеріалу. Фінансове планування є системним процесом прогнозування, оцінювання та розподілу фінансових ресурсів, спрямованих на досягнення стратегічних цілей підприємства. Для сільськогосподарських підприємств, які працюють у динамічному та непередбачуваному середовищі, воно є ключовим елементом у формуванні їхніх конкурентних переваг.

Структурний підхід до розуміння фінансового планування, його ключових компонент, ролі та завдань у реалізації стратегічних цілей представлено на рис. 1.

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

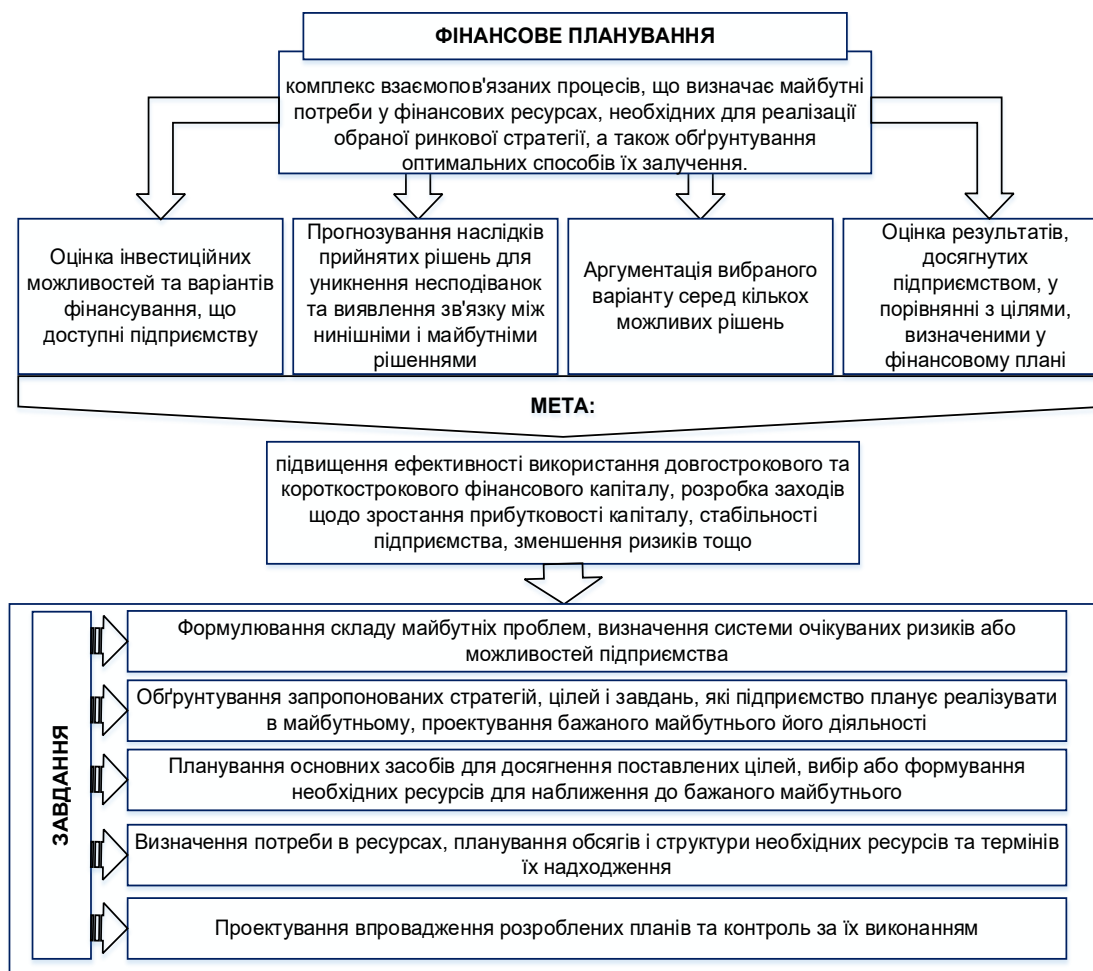


Рис. 1. Функціональна схема фінансового планування на підприємстві
 Джерело: побудовано авторами на основі [7].

Реалізація процесу фінансового планування має здійснюватися на базі визначених принципів (рис. 2).

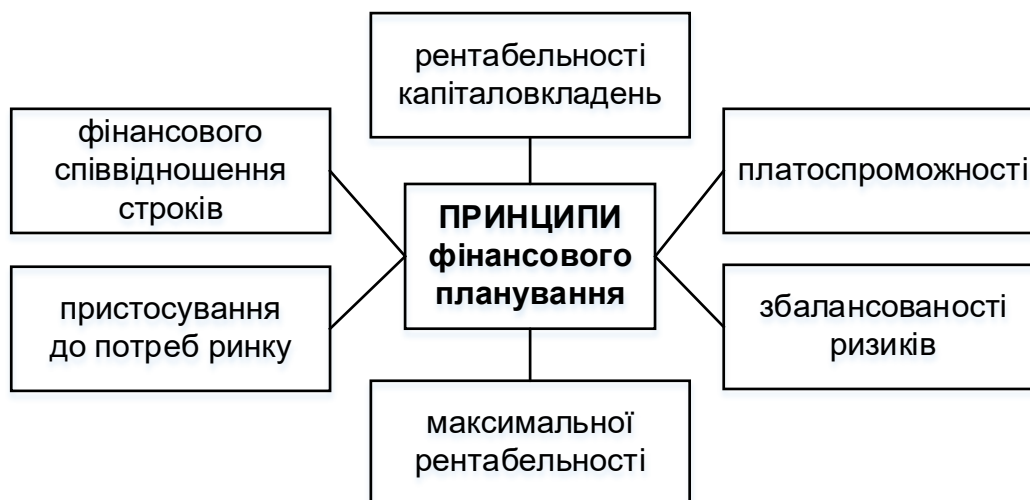


Рис. 2. Принципи фінансового планування
 Джерело: побудовано авторами на основі [1].

Змістовна сутність наведених принципів полягає в наступному:

- принцип фінансового співвідношення строків передбачає узгодження строків надходження і використання фінансових ресурсів для забезпечення їхньої ефективності;

- принцип рентабельності капіталовкладень обумовлює здійснення акценту на досягненні оптимальної прибутковості від інвестицій для максимізації прибутку;

- принцип платоспроможності полягає в забезпеченні здатності підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання вчасно;

- принцип збалансованості ризиків означає проведення аналізу й управління ризиками для досягнення оптимального співвідношення між прибутком і ризиком;

- принцип пристосування до потреб ринку вимагає врахування ринкових умов і потреб споживачів при формуванні фінансових планів;

- принцип максимальної рентабельності відображає прагнення до досягнення максимальної фінансової вигоди від усіх видів діяльності підприємства.

При їх виконанні фінансове планування дає змогу підприємствам:

- максимально точно відображати та ефективно підтримувати всі форми фінансових відносин;

- узгоджувати зусилля всіх підрозділів для забезпечення ефективного розвитку;

- перетворювати стратегічні цілі розвитку на конкретні планові завдання;

- формувати необхідну документацію для внутрішнього контролю фінансової діяльності;

- створювати інформаційну базу для учасників фінансових відносин, які забезпечують зовнішнє фінансування підприємства [1].

Фінансове планування сільськогосподарських підприємств залежить від багатьох факторів (рис. 3), врахування яких допомагає більш точно спрогнозувати доходи, витрати та ефективно розподілити ресурси для досягнення стратегічних цілей.

Ключовим етапом у забезпеченні стабільності та ефективності діяльності сільгосппідприємств є вибір методів фінансового планування. Сільське господарство характеризується низькою прогнозованістю і високим рівнем ризиків, що зумовлене природними умовами, змінами ринкової кон'юнктури та різними технологічними факторами. Тому важливою складовою фінансового планування є адаптація методів до специфічних умов роботи в аграрному секторі. Найчастіше застосовуються як традиційні, так і сучасні підходи, що включають використання різноманітних фінансових моделей, аналіз чутливості та сценарного планування. При виборі методів необхідно враховувати особливості діяльності підприємства, доступність інформації, рівень автоматизації процесів та стратегічні цілі.

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ



Рис. 3. Фактори, що впливають на фінансове планування сільськогосподарських підприємств

Джерело: авторська розробка.

На рис. 4 представлено адаптацію наявних методів фінансового планування для різних видів діяльності в сільському господарстві. Для більшості видів сільськогосподарської діяльності доцільно обирати економічний аналіз та розрахунково-аналітичний метод, оскільки їх застосування дозволяє отримувати обґрунтовані дані, враховуючи вплив ключових факторів на показники. Ці методи особливо ефективні при плануванні технологічних (урожайність, продуктивність тварин) і економічних показників (рентабельність, витратність, продуктивність праці) [1].

Також варто застосовувати метод оптимізації планових рішень, який дозволяє визначити найкращий варіант розподілу ресурсів для досягнення максимальних результатів при мінімальних витратах. Цей метод допомагає враховувати обмеження ресурсів, прогнозувати результати та підвищувати ефективність управлінських рішень, спрямованих на досягнення фінансової стабільності та конкурентоспроможності підприємства.

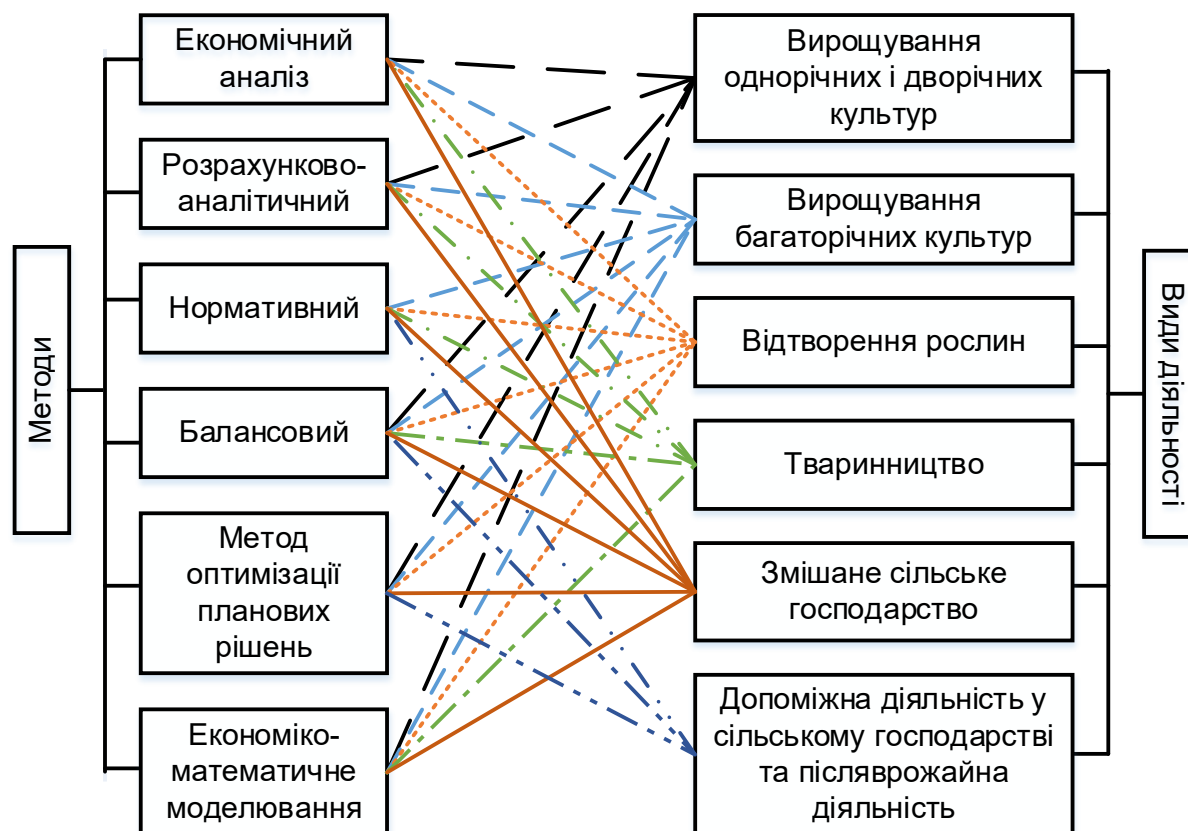


Рис. 4. Розподіл методів фінансового планування на підприємствах сільського господарства з урахуванням видів діяльності

Джерело: побудовано авторами на основі [1].

Особливість планування на рівні підприємства полягає в тому, що воно самостійно встановлює планові та нормативні показники. Для цього потрібні знання об'єктивних закономірностей розвитку, практичні навички та компетенції у виявленні й реалізації внутрішніх резервів для ефективного виконання виробничої та фінансової програм [1]. Саме нормативний метод ґрунтується на використанні встановлених норм і нормативів (витрат матеріалів, палива, праці) для обчислення потреб у ресурсах та прогнозування фінансових показників. Його застосування дозволяє: встановлювати норми споживання для кожного виду витрат, що допомагає точніше розраховувати необхідні ресурси; зіставляти фактичні показники з нормативними для оцінки ефективності використання ресурсів; здійснювати прогнозування врожайності, продуктивності тварин та витрат на одиницю продукції. Нормативний метод є ефективним для короткострокового планування і забезпечує дисципліну у витратах, сприяючи контролю і оптимізації ресурсів.

Балансовий метод, який є доречним для застосування практично для всіх видів сільськогосподарської діяльності, базується на принципі балансу між джерелами надходження та напрямками використання фінансових ресу-

рсів сільгоспідприємства. Він передбачає: визначення відповідності між запланованими доходами та потребами у фінансуванні, що дає змогу уникати дефіциту ресурсів; планування доходів від різних видів діяльності та витрат на операційну, інвестиційну й фінансову діяльність. Балансовий метод використовується для довгострокового фінансового планування, визначення інвестиційної потреби та оцінки фінансової стійкості. Також його застосування полягає у комплексному підході до фінансового планування, забезпечуючи збалансоване управління фінансовими потоками для стабільного розвитку сільськогосподарського підприємства.

Методи економіко-математичного моделювання значно підвищують ефективність фінансового планування в сільському господарстві, оскільки дозволяють точніше прогнозувати фінансові результати, оптимізувати використання ресурсів і знижувати ризики. За їх допомогою можна моделювати різні сценарії розвитку, враховуючи фактори, які впливають на прибутковість і витрати, та оцінювати наслідки управлінських рішень. Це дає змогу підприємствам розробляти гнучкі фінансові плани, адаптовані до змін ринкового середовища та виробничих умов.

Однак на практиці агропідприємства найчастіше використовують метод економічного аналізу, який рекомендується комбінувати з іншими специфічними методами, які дозволяють не лише враховувати динаміку, а і прогнозувати майбутнє розвитку подій [1].

У сучасних умовах значного полегшення у фінансовому плануванні сільськогосподарських підприємств дозволяють досягти новітні технології, підвищуючи ефективність управління та забезпечуючи кращу точність прогнозування (табл. 1).

Таблиця 1

*Провідні технологічні рішення у фінансовому плануванні
сільськогосподарських підприємств*

Технологічне рішення	Характеристика
1	2
Агроаналітика та Big Data	Використання великих обсягів даних дозволяє агропідприємствам отримувати точні прогнози щодо урожайності, ринкових тенденцій і цін на ресурси. Завдяки аналітиці даних, можна краще зрозуміти динаміку доходів і витрат, приймати обґрунтовані рішення щодо інвестицій і управління ризиками.
Інтеграція ERP-систем	ERP (Enterprise Resource Planning) платформи допомагають підприємствам автоматизувати фінансовий облік, бюджетування, а також облік операційних процесів. Це скорочує ручну працю, знижує ризик помилок та забезпечує централізоване управління даними.

Закінчення табл. 1

1	2
Моделі прогнозування на основі штучного інтелекту (AI)	Прогностичні моделі на основі AI дозволяють підприємствам більш точно оцінювати потреби у фінансуванні, а також передбачати економічні ризики, пов'язані з погодними умовами, ринковими коливаннями та іншими факторами. Це допомагає формувати більш реалістичні бюджети.
Системи дистанційного моніторингу полів	Такі технології допомагають оцінювати стан полів, відстежувати посіви, контролювати використання ресурсів, що, у свою чергу, впливає на точність фінансового планування та оптимізацію витрат.
Блокчейн	Завдяки блокчейну фінансові транзакції стають більш захищеними, з'являється можливість створювати «смартконтракти» для прозорого управління угодами, забезпечуючи надійність при взаємодії з партнерами.
Мобільні додатки для управління фінансами	Завдяки спеціалізованим мобільним додаткам (Saldo Finance, Coin Flow, Right budget та ін.) власники аграрних господарств можуть у режимі реального часу відстежувати фінансові показники, керувати банківськими рахунками та аналізувати витрати.

Розглянуті технології не тільки сприяють фінансовій стабільності, але й допомагають оптимізувати робочі процеси та ефективніше використовувати ресурси, що є ключовим фактором успіху в сільськогосподарському бізнесі.

Загалом фінансове планування виступає ключовим елементом для забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств, оскільки воно дозволяє ефективно розподіляти наявні ресурси, оптимізувати витрати та прогнозувати фінансові результати. Конкурентоспроможність у цьому секторі залежить від здатності підприємства оперативно реагувати на зміни ринку, впроваджувати новітні технології, знижувати витрати на виробництво та покращувати якість продукції.

Чітке фінансове планування допомагає підприємствам розробити довгострокові та короткострокові стратегії, що дозволяють враховувати особливості сільськогосподарського виробництва. Фінансове планування дозволяє: оптимізувати витрати, забезпечити фінансову стабільність, підвищити продуктивність, мінімізувати ризики та адаптуватися до ринкових змін (рис. 5).

Висновки і пропозиції. Фінансове планування відіграє важливу роль у забезпеченні конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. Використання інструментів фінансового планування дозволяє підприємствам ефективно управляти своїми ресурсами, знижувати ризики та адаптуватися до змін зовнішнього середовища. Це створює міцну основу для стабільного розвитку та досягнення довгострокової стійкості на ринку.



Рис. 5. Взаємозв'язок фінансового планування та конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств
Джерело: авторська розробка.

Подальший розвиток і впровадження новітніх методів фінансового планування забезпечить підприємствам сільського господарства ще більші можливості для підвищення ефективності їхньої діяльності та зміцнення конкурентних позицій.

Список використаних джерел

1. Гетьман О. О. Обґрунтування вибору методів фінансового планування для сільськогосподарських підприємств [Електронний ресурс] / О. О. Гетьман, Т. В. Дудкіна // Таврійський науковий вісник. – 2015. – № 90. – С. 202-209. – Режим доступу: https://www.tnv-agro.ksauniv.ks.ua/archives/90_2015/39.pdf.
2. Дергалюк Б. Фінансове планування на підприємстві: сутність, проблеми та оптимізація [Електронний ресурс] / Б. Дергалюк, Н. Деркач // Економіка та суспільство. – 2023. – Вип. 54. – Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2731/2647>.

3. Дудкіна Т. В. Напрями модернізації фінансового планування сільськогосподарських підприємств [Електронний ресурс] / Т. В. Дудкіна // *Агросвіт*. – 2019. – № 17. – С. 62–69. – Режим доступу: http://www.agrosvit.info/pdf/17_2019/10.pdf.

4. Клочко Т. А. Бізнес-планування в аграрній сфері [Електронний ресурс] / Т. А. Клочко // *Молодий вчений*. – 2023. – № 4 (116). – С. 131-134. – Режим доступу: <https://molodyvchenyi.ua/index.php/journal/article/download/5825/5696>.

5. Мікуліна М. О. Розвиток фінансового планування в аграрній сфері [Електронний ресурс] / М. О. Мікуліна // *Вісник Дніпропетровського державного агро економічного університету*. – 2015. – № 35. – С. 135-140. – Режим доступу: <http://repo.sau.sumy.ua/handle/123456789/3754>.

6. Паламаренко Я. В. Переваги та недоліки фінансового планування на аграрних підприємствах України [Електронний ресурс] / Я. В. Паламаренко, Н. Н. Волошенюк, Я. І. Лукомська // *Регіональна бізнес-економіка та управління*. – 2019. – № 2 (62). – С. 98-104. – Режим доступу: <http://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/23137.pdf>.

7. Савіна С. С. Формування системи фінансового планування підприємства в умовах невизначеності [Електронний ресурс] / С. С. Савіна // *Економіка і суспільство*. – 2018. – Вип. 18. – Режим доступу: https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/74.pdf.

8. Сердюков К. Г. Роль фінансового планування та прогнозування у забезпеченні фінансової стійкості підприємства [Електронний ресурс] / К. Г. Сердюков, Ю. М. Великий, К. С. Леснікова // *Економіка і суспільство*. – 2017. – Вип. 11. – С. 277-282. – Режим доступу: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/Ekonomika-i-suspilstvo-11-2017.pdf#page=277>.

9. Федорова Т. В. Підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств у сучасних умовах [Електронний ресурс] / Т. В. Федорова, А. В. Прищепа // *Інфраструктура ринку*. – 2019. – Вип. 30. – С. 241-248. – Режим доступу: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/30_2019_ukr/39.pdf.

10. Основні напрямки вдосконалення методичних основ фінансового планування на підприємствах [Електронний ресурс] / Н. В. Ярова, О. В. Воркунова, Н. В. Хотєєва, О. С. Скліфос // *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті*. – 2019. – № 3(68). – С. 68-85. – Режим доступу: <https://www.daemmt.odessa.ua/index.php/daemmt/article/view/275/233>.

11. Щур Р. Стратегії формування фінансового капіталу в сучасних умовах: досвід аграрного сектору [Електронний ресурс] / Р. Щур, В. Мацьків, Т. Солоджук // *Проблеми і перспективи економіки та управління*. – 2023. – № 4 (36). – С. 267-279. – Режим доступу: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/299258/291767>.

References

1. Hetman, O.O., Dudkina T.V. (2015). Obhruntuvannia vyboru metodiv finansovoho planuvannia dlia silskohospodarskykh pidpriemstv [Justification of the choice of financial planning methods for agricultural enterprises]. *Tavriyskyi naukovyi visnyk – Taurida Scientific Herald*, 90, 202-209. https://www.tnv-agro.ksauniv.ks.ua/archives/90_2015/39.pdf.

2. Derhaliuk B., Derkach N. (2023). Finansove planuvannia na pidpriemstvi: sutnist, problemy ta optymizatsiia [Financial planning at the enterprise: essence, problems and optimization]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, 54. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2731/2647>.

3. Dudkina, T. (2019). Napriamy modernizatsii finansovoho planuvannia silskohospodarskykh pidpriemstv [Fields of modernization of financial planning of agricultural enterprises]. *Ahrosvit – Agrosvit*, 17, 62–69. http://www.agrosvit.info/pdf/17_2019/10.pdf.

4. Klochko, T.A. (2023). Biznes-planuvannia v ahrarnii sferi [Business planning in the agricultural sphere]. *Molodyi vchenyi – Young Scientist*, 4(116), 131-134. <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/download/5825/5696>.

5. Mikulina, M.O. (2015). Rozvytok finansovoho planuvannia v ahrarnii sferi [Financial Planning Development in Agriculture]. *Visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho ahroekonomichnoho universytetu – Bulletin of the Dnipropetrovsk State Agricultural University*, 35, 135-140. <http://repo.sau.sumy.ua/handle/123456789/3754>.

6. Palamarenko, Ya.V., Volosheniuk, N.N., Lukomska, Ya.I. (2019). Perevahy ta nedoliky finansovoho planuvannia na ahrarnykh pidpryiemstvakh Ukrainy [Advantages and disadvantages of financial planning at agricultural enterprises of Ukraine]. *Rehionalna biznes-ekonomika ta upravlinnia – Regional business economy and management*, 2(62), 98-104. <http://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/23137.pdf>.

7. Savina, S.S. (2018). Formuvannia systemy finansovoho planuvannia pidpryiemstva v umovakh nevyznachenosti [Formation of the financial planning system of an enterprise under conditions of uncertainty]. *Ekonomika i suspilstvo – Economy and Society*, 18. https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/74.pdf.

8. Serdiukov, K.H., Vlykyi, Yu.M., Liesnikova, K.S. (2017). Rol finansovoho planuvannia ta prohnozuvannia u zabezpechenni finansovoi stiiikosti pidpryiemstva [The role of financial planning and forecasting to ensure the financial sustainability of the enterprise]. *Ekonomika i suspilstvo – Economy and Society*, 11. <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/Ekonomika-i-suspilstvo-11-2017.pdf#page=277>.

9. Fedorova, T.V., Pryshchepa, A.V. (2019). Pidvyshchennia konkurentospromozhnosti silskohospodarskykh pidpryiemstv u suchasnykh umovakh [Improving of the competitiveness of agricultural enterprises in modern conditions]. *Infrastruktura rynku – Market Infrastructure*, 30, 241-248. http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/30_2019_ukr/39.pdf.

10. Yarova, N.V., Vorkunova, O.V., Khoteyeyva, N.V., Sklifos, O.S. (2019). Osnovni napriamky vdoskonalennia metodychnykh osnov finansovoho planuvannia na pidpryiemstvakh [The basic directions of improvement the methodical basis of financial planning at enterprises]. *Rozvytok metodiv upravlinnia ta hospodariuvannia na transporti – Development of management and entrepreneurship methods on Transport*, 3(68), 68-85. <https://www.daemmt.odessa.ua/index.php/daemmt/article/view/275/233>.

11. Shchur R., Matskiv V., Solodzhuk T. (2023) Stratehiyi formuvannya finansovoho kapitalu v suchasnykh umovakh: dosvid ahrarnoho sektoru [Financial capital formation strategies in modern conditions: experience of the agricultural sector]. *Problems and prospects of the economy and management*, 4(36), 267-279: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/299258/291767>.

Отримано 21.11.2024

UDC 631.11:658.15.012.2

Roman Shchur

Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Finance,
Academician of the Academy of Economic Sciences of Ukraine

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University (Ivano-Frankivsk, Ukraine)

E-mail: roman.shchur@pnu.edu.ua. ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9945-3939>

Volodymyr Matskiv

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Finance

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University (Ivano-Frankivsk, Ukraine)

E-mail: volodymyr.matskiv@pnu.edu.ua. ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3031-7060>

Oleh Kernitskyi

PhD Student of the Department of Finance, Banking and Insurance
Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: o.kernitskyi@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0009-0006-2750-2678>

FINANCIAL PLANNING AS A TOOL FOR INCREASING THE COMPETITIVENESS OF AGRICULTURAL ENTERPRISES

The agricultural sector of Ukraine is at the stage of active transformation caused by both internal challenges and global changes in the world economy. Against the background of growing competition, effective financial planning becomes an integral part of the strategy of successful functioning of agricultural enterprises.

The article discusses a structural approach to understanding financial planning, its key components, goals and tasks in the implementation of strategic goals. The principles of financial planning (return on capital investments, solvency, risk balance, maximum profitability, adaptation to market needs, financial ratio of terms) and factors affecting it in the context of agricultural enterprises are determined.

The adaptation of existing methods of financial planning for various types of activities in agriculture has been studied. It has been established that in practice, agricultural enterprises most often use the method of economic analysis, which is recommended to be combined with other specific methods that allow not only to take into account the dynamics, but also to forecast the future development of events.

The latest technologies that help improve management efficiency and provide better forecasting accuracy are considered. The characteristics of leading technological solutions in financial planning of agricultural enterprises are given.

The relationship between the impact of financial planning on the competitiveness of agricultural enterprises is reflected. It has been proven that clear financial planning helps enterprises to develop long-term and short-term strategies that allow taking into account the peculiarities of agricultural production. Financial planning allows agricultural enterprises to optimize costs, ensure financial stability, increase productivity, minimize risks and adapt to market changes.

Key words: *financial planning, principles of financial planning, methods of financial planning, agricultural enterprises, competitiveness.*

Fig.: 5. Table: 1. References: 11.